

Indledning

Når mennesket gerne vil forstå sin nutid, hænger det formentlig sammen med, at det ønsker, at gribe ind i den for at skabe en anden fremtid – en vision. En vision er et drømmesynd, en fantasi om fremtiden.

Men én af forudsætningerne, for at gribe ind i nutiden, er en forståelse af, hvorfor nutiden er blevet til dét, den er. Med fortiden som redskab søger man i en udviklingsplan at afdække og forstå de udviklingsforløb, der ligger til grund for nutiden, og som er medbestemmende for fremtiden.

I det efterfølgende, tages udgangspunkt i de historiske og nutidige forhold, de stedbundne og menneskelige ressourcer på Kær Halvø, for derefter at sammenfatte med aktuelle input og ønsker til fremtiden.

Historie

Siden stenalderen har der boet mennesker på Kær Halvø, her har der været gode fiskemuligheder. Hele Arnkilsøre er i dag det tredje største fredede område i Sønderborg kommune. Der findes 15 fredede fortidsminder på Arnkil. Arnkilsøre skal, ifølge et sagn, have fået sit navn efter Arno, der boede på Sundeved.

Arno blev forelsket i pigen på Rønhave, da han var til fest på Nordborg slot. De aftalte, at han skulle komme og besøge hende. Han roede over Alssund i en efterårsstorm, men han druknede. Først flere dage efter fandt man ham. I det 19. århundrede kunne man stadig se hans grav på Arnkil.

I år 1315 nævnes gården Rønhave første gang. Den først kendte ejer var Johan Holck, hvis slægt ejede Rønhave indtil 1589, derfra ejede Hans Blume den i 1 år, inden Hertug Hans den yngre overtog den. Hertug Hans var en hård mand, han brækkede bl.a. landsbyen Skovhuse ned.

I nyere tid, den 9. april 1860, brændte Rønhave og bygningerne blev skudt i brand 14. april 1864. Igen i marts 1933 brændte en del af avlsbygningerne.

Voldgraven ved Rønhave er fredet, det samme er Bagmose ved Ormstoft.

Overalt på Kær Halvø findes der fredede mindestene og krigergrave fra d. 29. juni 1864. Den største fællesgrav findes i Arnkilmaj, her hviler 64 danske soldater faldet i kampen ved Rønhave Skov. I Arnkilmaj findes også en mindesten for et engelsk Halifax bombefly, der blev skudt ned af en tysk Junkers JU 88G d. 25. juni 1943.

Efter genforeningen i 1920 besluttede man at udstykke 27 husmandssteder fra Rønhave, det blev også nødvendigt at bygge en skole i Skovhuse, byggeriet foregik i 1924- 26.

I år 1716 besluttede man at flytte gårde fra Ulkebøl ud til Kær. Den gang gik området helt ind til Ringgade.

Navne som Stødager, Bosager, Ellegårdvej og Elholm vidner om tidlige gårdnavne på Kær Halvø. På Vestermark kan man stadig se, hvor Sønderborg og Ulkebøl kommune mødtes. Der står en kommune skelsten. I 1790'erne flyttede man gårde fra Ulkebøl til Nørremark.

Inde i byen er der stadig noget, der hedder Rønhaveplads. I gamle dage havde man tre veje der hed Borrevej. Overborre og Nederborre har fået et andet navn, men der er stadig en Midtborrevej i Kær.

I dag har Ormstoft, Kær og Honninghul en bevarende lokalplan som én af de få udflytterlandsbyer i vores kommune. Formålet med lokalplanen er bl.a. at det eksisterende landsbymiljø bevares, at eksisterende karakteristisk bebyggelse med tilhørende omgivelser samt bebyggelse af særlig arkitektonisk og kulturhistorisk værdi bevares, eventuelt omdannes med respekt for oprindelig byggeskik og at ny bebyggelse får en udformning og indpasning, der medvirker til at bevare karakteren af det eksisterende miljø, samtidig med at miljøkonflikter i forhold til eksisterende landbrug så vidt muligt undgås.

Analyse

Kær Halvø er allerede et område, der er godt at bo og virke i!

Kær Halvø er Sønderborgs grønne åndehul nord for byen Sønderborg og ønsker at fortsætte med dette. Den udarbejdede lokalplan burde sikre, at landsbyerne og de omkringliggende områder bevarer båndlandsbyernes helt særegne og unikke karakter, men det har desværre vist sig, at tingene ikke altid går som forudsat.

Sønderborg kommune har, på trods af lokalplanen og landsbylaugets protester, udarbejdet og vedtaget en tilføjelse til kommuneplanen, Lokalplan 4.9-4, Erhvervsområde Sønderborg

Nord, der bl.a. ikke tager hensyn til hovedformålene med den bevarende lokalplan (9 – 109).

Kær Vestermark er en væsentlig del af Kær Halvø. Området blev tidligere benyttet af Hærens sergentskole. I 2014 erhvervede Sønderborg kommune ejerskabet til området, og indgik i en debat med blandt andet Danmarks Naturfredning om arten og graden af benyttelsen.

Den 15.12.2016 traf fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig en afgørelse, der vedrører Kær Vestermark, Sønderborg. Hovedformålet med fredningen er at bevare og forbedre områdets landskabelige værdier og sikre, at området fremtræder som et overvejende åbent landskab med mulighed for udsigt over Alssund, at bevare og forbedre områdets naturværdier og biodiversitet, herunder levedemulighederne for plante og dyreliv, at skabe grundlag for naturpleje og naturgenopretning, at sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter, samt fastlægge en overordnet ramme for aktiviteterne i området og at sikre offentlig adgang til området.

Sønderborg kommune fik i samarbejde med fredningsnævnet og en række lokale interessenter, herunder bl.a. landsbylauget på Kær Halvø, udarbejdet en helhedsplan for brug og anvendelse af Kær Vestermark.

Formålet med denne helhedsplan var at sikre, at alle borgere fik fri adgang til området i videst muligt omfang – med respekt for de aktiviteter, der i forvejen har hjemme her, og at tilvejebringe muligheden for at planlægge aktiviteter som fx Spejdernes Lejr i 2017 og evt. andre, kommende aktiviteter.

De mange aktiviteter, der forventes at blive en del af Kær Vestermark, vil utvivlsomt generere en øget trafikmængde, som der vil blive behov for, at kommunen håndterer på tilfredsstillende vis.

Det planlagte centrale rensningsanlæg, der skal placeres langs med Kær Vestermark, vil også bidrage til en forøgelse af trafikken på Vestermark. Vestermark er i forvejen en usikker strækning, som beboerne frygter, når de f.eks. skal sende deres børn til aktiviteter inde i Sønderborg.

Kær halvø mangler i det hele taget sikre og trygge transportveje på vestsiden af halvøen.

Når beboerne f.eks., ønsker at lade sig transportere vha. cykler til og fra Sønderborg, så foregår det bl.a. på veje uden cykelsti og på relative smalle veje, der ikke giver den fornødne tryghed for de cyklende. Hvis man ønsker at fremme cyklismen, som kommunen ellers er fortalende for, så er man nødt til at løse de udfordringer de manglende cykelstier udgør.

Sønderborg Lufthavn er placeret på den nordlige del af halvøen. Lufthavnen tilbyder mulighed for hurtig transport primært til København, men der er også en række muligheder for charterflyrejser til internationale destinationer.

På halvøen er der et aktivt erhvervsliv, der omfatter forskellige typer af virksomheder bl.a. specialforretninger, gårdbutikker, Bed & Breakfast, gartnerier, landbrug og dygtige håndværkere.

Der er pt en række foreninger, der varetager sociale og selskabelig formål. Der eksisterer bl.a. legepladsudvalg, ringridningsforening og fastelavnsudvalg.

Vi har også nogle gode tilbud i form af nogle velfungerende sociale institutioner, der løfter nogle vigtige samfundsopgaver.

På Kær Halvø eksisterer der flere bådelaug - alle med en skøn beliggenhed på naturskønne strande.

Der er også mulighed for at leje selskabslokaler af forskellig art og størrelse.

Kær vandværk er et selvstændigt vandværk, der tilbyder glimrende vand til områdets beboere.

Vision

Bosætning

Det skal sikres, at Kær halvø også fremover er et attraktivt sted at bosætte sig og drive virksomhed fra. At vi også i fremtiden vil fremstå som Sønderborgs grønne og levende område mod nord og dermed være et fornuftigt og realistisk alternativ til de større byer.

Vi er en del af Sønderborg kommune og ønsker aktivt at medvirke til, at gøre hele Sønderborgområdet til en attraktiv egn. Det er vigtigt for os, at vi, også i fremtiden, kan fastholde eksisterende beboere samt tiltrække nye til et attraktivt fællesskab.

Vi frygter at lokalplansændringen 4.9-4 Erhvervsområde Sønderborg Nord fra 2012 vil betyde, at der vil blive opført byggerier, der vil ødelægge det eksisterende landsbymiljø som den oprindelige bevarende lokalplan 9-0109 havde som hovedformål at bevare. Derfor ønsker vi at 4.9-4 enten trækkes tilbage eller ændres på væsentlige punkter.

Natur

Vi ønsker fortsat at kunne leve i og byde velkommen til en halvø med en fantastisk natur, velholdte bygninger og kønne udenomsarealer. Vi vil kunne tilbyde attraktive rekreative områder som fredfyldte skove, vandrestier i spændende natur, lækre badestrande, sejlads og roning i smukke omgivelser samt give mulighed for at lystfiskere oplever vores område som et eldorado.

Vi ser det nye område på Kær Vestermark som et væsentligt bidrag til de behov, vi og Sønderborg har til fremtidige naturoplevelser. Allerede nu er der opført en række shelters på Kær Vestermark og også Støvlen tilbyder gode oplevelser for alle naturelskere. Vi ser gerne at de faciliteter, som bl.a. Støvlen tilbyder, udvides med endnu flere af lignende art. Vi kan sagtens forestille os at der f.eks ville være behov for shelters eller egentlige miljøer, hvor der er plads til f.eks at kunne tilberede mad udendørs. Endelig er det overordentlig vigtigt, at kommende miljøer, som eksempelvis bålhytter/shelters bliver udformet således at vores handicappede, børn og voksne, også kan opleve de samme glæder som alle andre. Det indebærer at både faciliteter og tilgængelighed indtænkes, når projekterne bliver til virkelighed.

Vi fra Kær halvø kunne også ønske os, at der blev taget hensyn til de mindre foreninger vi har i landsbyen. Vi har behov for at tilbyde f.eks fastelavnsudvalget, at kunne afvikle arrangementer et sted, hvor man kan komme i læ, hvis dagen byder på regn eller slud. Endelig vil det være dejligt, hvis der kunne skabes mulighed for at kunne oplagre forskelligt grej, f.eks. kogegrej, belysning, bestik eller lign.

Vi ser gerne en nye stiføring, der går fra det fredede område på Kær Vestermark, langs med industriområdet på den nordlige side af Ingolf Nielsens vej og munder ud på Nørremark. Samtidig kunne man få kommunen til at plantet det hegn, som det hele tiden har været meningen, at virksomhederne skulle etablere - blot bør det nu være i en bredde af 10 meter.

Det fredede område på Arnkilsøre har pt nogle telt-/bålpladser. Her vil vi gerne have nogle shelters.

Den seneste udvikling for det tidligere øvelsesterræn på Vestermark åbner op for et stisystem på området, hvor det helt naturlige udgangspunkt vil være en sti fra "Verdens ende" til Folehave og evt. videre til Arnkilsøre. En sti langs med denne fantastiske kyststrækning vil være en gave til byens og lokalområdets motionister. Stien er næsten færdig, men der mangler dog en mindre strækning ved bådelaugene i Folehave. Strækningen skal etableres vha natursten, idet Kystinspektoratet ikke vil acceptere en trædesti/bro af træ.

Området bør have gode informationstavler på flere sprog til dem, der benytter området til fritidsaktiviteter eller kommer som turister.

Infrastruktur

Vi ønsker og forventer sikre transportveje, hvor forældre og deres børn kan færdes trygge og uden risiko for at blive udsat for ulykker. Vi ønsker cykelstier på Vestermark og veje, der er brede nok til at biler kan passere i begge retninger på samme tid.

Vi ønsker fortsat at der tilbydes beboerne mulighed for at blive transporteret til Sønderborg vha af offentlig befordring.

Den kollektive trafik ønskes udbygget gennem flere busforbindelser.

Vi ønsker at skolesøgende børn og småbørnsgrupper kan blive transporteret til skoler, sportshaller mv. - vha. af offentlig befordring.

Vi ser gerne at Kær bygade ændres fra at være en dobbeltsporet vej til at være en såkaldt 2 i 1 vej.

Vi forventer at vejstrækningen på Vestermark fremstår opstregt og med bedre belysning – pt er der intet lys på størsteparten af Vestermark, og når opstregningen er slidt væk er det temmelig vanskeligt, for en cyklist, at se, hvor man kører.

Vi ønsker en tunnel fra hvor Midtborrevej ender - under motortrafikvejen og således at den munder ud tæt på det centrale Sønderborg. Det vil betyde at langt flere forældre slipper for at køre deres unge til aktiviteter inde i Sønderborg og medvirke til at begrænse CO2 udledningen.

Vi ønsker at kloakeringen tilpasses, så den er i stand til at håndtere ekstreme regnskyl og de kommende klimaforandringer.

Erhverv

Vi ønsker at fastholde og tiltrække nye virksomheder for derigennem at kunne tilbyde et spændende alternativ til de indkøbsmuligheder, der eksisterer i Sønderborg og de øvrige større byer. Vi vil gerne have flere attraktive arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner i nærheden af beboernes adresser. Generelt ønsker vi virksomheder, der lever op til intentionerne i ProjectZero.

Fællesskab

Vi vil gerne fællesskab og sociale aktiviteter. Vi vil gerne at forskellige udvalg og foreninger beriger vores hverdag. Vi glæder os over de muligheder, som vi allerede har, men kan sagtens finde plads til flere.

Vi vil gerne deltage i fælles aktiviteter som f.eks. rengøring af vores halvø, legepladsvedligeholdelse, udplantning af løgplanter, ringridning, høstfester, fastelavnsfester, vandværksmøder o.lign. fællesskabsskabende aktiviteter.

For at reducere brugen af fossile brændstoffer til opvarmning samt ønsket om at nedbringe varmeudgifterne ønsker vi, at en så stor del af Kær Halvø som muligt kan blive tilsluttet Sønderborg Fjernvarme.

Sikkerhed såvel til søs som på land. Bl.a. kan nævnes et antal redningsposter ved vandet, hjertestarter ved borgerforeningens lokaler, cykel og gangfelter i Skovhuse og på Kær Bygade for at reducere hastighed.

Landsbylauget ønsker at der etableres flere stier på Kær Halvø. Ligeledes ønsker vi flere orienteringstavler og en folder for områdets stier, natur og historie. Kommunen har dette med i sin planlægning for de næste 2-3 år og lauget vil følge dette arbejde nøje.

Infotavler kan være til stor hjælp for områdets erhvervsliv, men også gøre stor gavn i forhold til turisternes behov for information f.eks. i deres søgen efter lokale seværdigheder eller tilbud.

Strategi

Landbylauget indgår i det, der bliver kaldt for Sønderborg modellen. Denne model er en organisering af samtlige landsbylaug/foreninger i en model, der har til hensigt at sikre at landdistriktspolitikken er forankret helt ud i lokalområderne. Landbylauget er repræsenteret i modellens to fora, det overordnede Landdistriktsudvalg, hvor lokale kommunale politikere deltager og det bredere Landsbyforum hvor samtlige landsbylaug/foreninger er repræsenteret, og hvor alle kommunens lokale laug/foreninger har mulighed for at ytre sig.

Det er i disse fora at lauget vil drøfte og præsentere de behov og udfordringer som laugets har til opgave at søge løsninger på. Vi har en forventning om at kunne få hjælp og vejledning og evt. finansiell støtte til sådanne projekter, og derved opnå resultater til gavn for lokalområdet.

Landsbylauget betragter sig selv som en naturlig partner, når der skal træffes beslutninger, som vedrører anvendelsen af lokalområdet.

Området Kær halvø er defineret som et område afgrænset af Alssund i vest, Augustenborg fjord i øst og vej nr. 8 mod syd fra Alssundbroen til Spang nor.

Handlinger

Landsbylauget afholder jf. vedtægterne en årlig generalforsamling, hvor medlemmer har adgang til at stille forslag, som stilles til afstemning og afgøres ved simpelt stemmeflerhed. Bestyrelsen skal arbejde for at beslutningerne søges gennemført, men kan også på egen foranledning beslutte sig for at gennemføre evt. ideer, som så efterfølgende skal accepteres af generalforsamlingen.

Landsbylauget sørger for at hjælpe med at søge midler fra kommunens udviklingspulje og andre relevante fonde. Landsbylauget hjælper med at få projekterne realiseret.

Landsbylauget vil understøtte evt. initiativer, der går ud på at etablere fællesområder til fritidsaktiviteter, hvor såvel unge som ældre kan mødes under forskellige former.

Lauget deltager i flere fora og medvirker til at projekter ved fælles koordineret indsats bliver gennemført i de kommende år. Vi deltager bl.a. i udvalg nedsat af kommunen, som har til hensigt at udvikle by og land. Aktuelt er vi med i grupper som skal sikre en hensigtsmæssig brug af det nye rekreative område på Kær Vestermark og sikrer at det sker i overensstemmelse med FN's **17 Verdensmål**. **Verdensmålene** udgør **17** konkrete mål og 169 delmål, som forpligter alle FN's 193 medlemslande til helt at afskaffe fattigdom og sult i verden, reducere uligheder, sikre god uddannelse og bedre sundhed til alle, anstændige jobs og mere bæredygtig økonomisk vækst.

Vi er også med i en gruppe, der undersøger, hvad området og dets bygninger kan anvendes til.

Bestyrelsen organiserer den årlige rengøringsdag på Kær halvø. Vi medvirker til at teste om el-cykler kan bidrage til at nedbringe co2 udledningen.

Vi presser på over for kommunen for at få etableret den resterende del af cykelstien på Vestermark. Beboerne herude har udpeget cykelstien på Vestermark til at have topprioritet. Den har gentagne gange været debatteret på flere generalforsamlinger og har tidligere indgået som et led i kommunes planer for etablering af cykelstier i landdistrikterne. Beboerne frygter at udviklingen i trafikken på et tidspunkt vil afstedkomme

ulykker. Vejen er smal og der er kun akkurat plads til at to biler kan passere hinanden. Cyklister er udsatte også pga. dårlige oversigtsforhold umiddelbart før Kær.

Vi har udarbejdet en hjemmeside og der er oprettet en Facebook gruppe således, at der er åbnet op for kommunikation og info-udveksling. Web-koordinator for www.kaaerhalvo.dk er udpeget, og han modtager gerne informationer om emner, der evt. lægges ud i det omfang, de er relevante for en større kreds.

Der er indkøbt projektor til brug ved offentlige sammenkomster og bestyrelsen har modtaget forskellige effekter der bl.a. skal lette afvikling af mødeaktiviteter.

Landsbylauget vil årligt fremlægge udviklingsplanen på generalforsamlingen, så den kan finpudses og blive et levende og dynamisk værktøj, der udvikler sig i takt med at behovene opstår. Hensigten er, at udviklingsplanen afspejler beboernes behov og ønsker til fremtiden.

Tak for input og deltagelse ved udarbejdelse af dette dynamiske værktøj, der skal hjælpe til med udviklingen af Kær Halvø som lokalsamfundet

Bestyrelsen for Kær Halvø Landsbylaug